

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/biogramy/43288,Suminska-Grazyna-Teresa.html>
20.05.2024, 04:30

Sumińska Grażyna Teresa

Sumińska Grażyna Teresa, ur. 30 X 1957 w Rydzynkach k. Tuszyna. Ukończyła Technikum Łączności nr 1 im. K. Jagiełły w Łodzi (1977). Ukończyła Medyczne Studium Zawodowe dla Pracujących w Łodzi, Wydz. Terapii Zajęciowej (1991). Absolwentka Kolegium Teologicznego Archidiecezji Łódzkiej (1998); Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Wydz. Teologii Ogólnej (2001); studiów podyplomowych organizacja pomocy społecznej na Uniwersytecie Łódzkim, Wydz. Ekonomiczno-Socjologiczny (2005).

1977–1983 motorniczy w MPK Łódź, zajezdnia Chocianowice; 1983–1991 cechowacz skali znaków w Spółdzielni Pracy Łódzka Wytwórnia Termometrów i Szkła Laboratoryjnego w Łodzi.

Od VI 1981 członek KPN. 26–31 VIII 1980 uczestniczka strajku okupacyjnego w MPK w Łodzi. Od IX 1980 w „S”. 13–14 XII 1981 współinicjatorka (z Markiem Kopertowskim oraz Stanisławem Szymańskim) i uczestniczka strajku okupacyjnego w zajezdni MPK w Chocianowicach.

W stanie wojennym działalność podziemna w zakładowej „S” oraz KPN; malowanie haseł „S” na tramwajach; 5 V 1982 umówieni z nią Kazimierz Lubera i Stanisław Szymański namalowali na jej tramwaju hasła „Solidarność”, „Uwolnić politycznych” z symbolem Polski Walczącej, którym wyjechała na miasto; 8 V 1982 z tego powodu zatrzymana, przesłuchiwana i internowana. Osadzona w areszcie KWMO w Łodzi, od 11 V 1982 w Ośr. Odosobnienia w Gołdapi. 13–20 V 1982 uczestniczka głódówki dla poparcia protestu internowanych w Białogórze. Nie uczestniczyła w apelach, za co ukarana ograniczeniem korespondencji. VI/VII 1982 prowadziła rejestr internowanych, w tym m.in. statystykę dot. liczby internowanych matek. Wycinała i odbijała na kopertach

Miejsce urodzenia Rydzyny

Data urodzenia 30 X 1957

Hasło wydrukowane w **Tom V**

stemple poczty internowanych. 6 VII 1982 zwolniona.

Na wolności kontynuowała działalność podziemną. 1982–1989 uczestniczka wszystkich ówczesnych demonstracji i pochodów w Łodzi, m.in. 26 VIII 1982 manifestacji przed zajezdnią autobusową przy ul. Kraszewskiego tamże w rocznicę strajku w MPK; po złożeniu kwiatów pod tablicą upamiętniającą strajk pracowników 1980 zatrzymana, ukarana przez kolegium ds. wykroczeń grzywną 15 tys. zł.

1982–1989 kolporter, także we własnym mieszkaniu, dużej liczby krajowych pism podziemnych, m.in.: „Głos Śląsko-Dąbrowski”, „KOS”, „Krytyka”, „Przegląd [Wiadomości Agencyjnych](#)”, „Tu i Teraz”, „Tygodnik Mazowsze”, łódzkich, m.in.: „Arka”, „Biuletyn Informacyjny Region Ziemi Łódzkiej”, „Biuletyn Łódzki”, „Głos Łodzi”, „Jesteśmy”, „Kurs”, „Między Przystankami”, „Opoka”, „Przedwiośnie”, „»Solidarność« Walcząca”, „Zawsze Solidarni”, w tym także kapeenowskich, m.in.: „Droga”, „Niepodległość”, „Wolna Polska”, które odbierała systematycznie od kurierów z Warszawy i Krakowa oraz z łódzkich punktów kolportażowych prowadzonych m.in. przez Bożenę Bińkowską, Annę Dobrzyńską, Barbarę Filipek, Mariana Gajewskiego i Franciszka Sadawę. Publikacje przekazywała ww. punktom kolporterskim na wymianę, a także kolporterom z MPK, Łódzkiej Wytwórni Termometrów, Wiktorowi Kubisiakowi i Jerzemu Herbrychowi dla Pabianic oraz Stefanowi Szatkowskiemu i Józefowi Krygielowi. Kolportowała także książki, ulotki i plakaty (m.in. przeciw udziałowi w wyborach 1984 i 1985), znaczki poczty podziemnej, albumy fotografii, widokówki, plakietki, medale, itp. W ramach kolportażu pozyskiwała i przekazywała dla drukarni podziemnych papier, matryce białkowe i farbę drukarską; wykorzystywała swój samochód do transportu kolportowanych publikacji. Uczestniczka akcji rozklejania plakatów.

1983–1985 drukarz publikacji podziemnych struktur KPN, m.in.: książki *Zagroda Matriony* (1983 z Beatą i Sławomirem Miśkiewiczami, Bożeną Bińkowską, Pawłem Wielechowskim i Wiesławem Żyżniewskim); czasopism „Droga” nr. 14–15 (1984 ok. 2 tys. egz. w lokalu przy ul. Edwarda, nakł.

wadliwy), tenże nr poprawiony (1985 w lokalu Jana i Marii Skalskich przy ul. Piotrkowskiej z gospodarzami, z W. Żyżniewskim, B. i S. Miśkiewiczami), ulotek wzywających do uwolnienia więźniów politycznych (1984 ze Zbigniewem Rybarkiewiczem, Bożeną Binkowską i Henrykiem Herszlem w mieszkaniu przy rondzie Titowa), uczestniczyła także w ich rozklejaniu i rozrzucaniu na ulicach Łodzi.

Karana przez przełożonych w MPK za łamanie zapisów regulaminu pracy, zmieniła pracę. 1982-1988 utworzyła i prowadziła na terenie MPK grupę KPN oraz na terenie ŁWT grupy KPN i „S”. Udostępniała swoje mieszkanie na spotkania tych grup, zbierała składki na działalność podziemną, organizowała zakup kwiatów na uroczystości w rocznicę zamordowania ks. Jerzego Popiełuszki.

1984-1986 pomysłodawczyni i organizatorka tajnej produkcji w ŁWT termometrów z napisami związanymi z „S” oraz przyznaną Lechowi Wałęsie Nagrodą Nobla: naklejała napisy, które wykonywał jej kuzyn, a potem inni pracownicy – działacze podziemia – zatapiali je w szkle, nast. wyносиła je z zakładu. Termometry te rozprowadzane były w podziemiu jako souvenirs, podjęto także nieudaną próbę wysłania części z nich z oficjalną partią eksportową do USA. Wykonywanie solidarnościowych termometrów zakończyła wpadka, po której XII 1986 przesłuchiwana.

Organizatorka zbiórki na pomoc represjonowanym i ich rodzinom, wykorzystywała swój samochód do rozwożenia do więzień rodzin uwięzionych działaczy. 1982-1989 uczestniczka manifestacji i uroczystości związanych z „S” w Łodzi. 4 II 1989 delegatka z woj. łódzkiego na III Kongres KPN w Warszawie, rozbity przez SB. Wielokrotnie przesłuchiwana, inwigilowana – fotografowano osoby wchodzące do klatki schodowej, w której mieszkała, stosowano wobec niej obserwację i prowokacje, a w jej mieszkaniu przeprowadzano rewizje.

1991 terapeutka zajęciowa w Domu Pomocy Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi; 1991-1994 bez pracy; 1994-2001 kierowniczką Hurtowni Guzików Eksport-Import sc. Banaszak-Chrzanowski tamże; 2002-2007

Działu Terapeutycznego w Domu Pomocy Społecznej MOPS tamże; 2007–2020 st. administratorka w Domu Dziennego Pobytu MOPS tamże. Od 2020 na emeryturze.

2008–2017 członek Związku Weteranów Trzeciej Konspiracji 1956–1989.

Odznaczona Krzyżem Wolności i Solidarności (2019); uhonorowana Medalem „O Niepodległość Polski i Prawa Człowieka 13 XII 1981 – 4 VI 1989” (2002).

24 XI 1982 – 5 IX 1988 rozpracowywana przez Wydz. III KWMO/WUSW w Łodzi w ramach SOR krypt. Ekipa.

Henryk Marczak

[Łódź, Region Ziemia Łódzka](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)